

Polacy o szczepieniach przeciw COVID-19

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2020/21

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W maju Narodowy Program Szczepień został rozszerzony o młodzież powyżej 16. roku życia, a na początku czerwca – o dzieci od 12. roku życia. Ponadto w czerwcu do regionów, w których brakuje szczepionek, mają docierać mobilne punkty szczepień i oferować zainteresowanym jednodawkowy preparat firmy Johnson & Johnson.

W dniu 1 lipca w Unii Europejskiej wprowadzone zostaną Unijne Certyfikaty COVID umożliwiające swobodne podróżowanie po UE. Do tego czasu kraje UE mogą, ale nie muszą uznawać tego dokumentu. W Polsce Unijny Certyfikat COVID można już pobrać z Internetowego Konta Pacjenta bądź z aplikacji mObywatel. W naszym ostatnim sondażu¹ zapytaliśmy respondentów m.in. o stosunek do Unijnych Certyfikatów COVID, nastawienie do szczepień oraz o ocenę ich organizacji.

STOSUNEK DO SZCZEPIEŃ PRZECIW COVID-19

Z deklaracji badanych wynika, że nieco ponad połowa dorosłych Polaków zaszczepiła się już przynajmniej jedną dawką (52%), blisko co piąty chciałby się jeszcze zaszczepić (18%), a co czwarty nie ma takiego zamiaru (26%). Bardzo niewielu ankietowanych nie ma sprecyzowanego stosunku do szczepień (4%).

W porównaniu z pomiarem majowym bardzo wyraźnie wzrósł odsetek zaszczepionych przynajmniej jedną dawką (wzrost z 36% do 52%), a zmniejszył się deklarujących zamiar zaszczepienia (z 33% do 18%). Natomiast odsetek wyrażających niechętny stosunek do szczepień praktycznie się nie zmienił.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (373) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

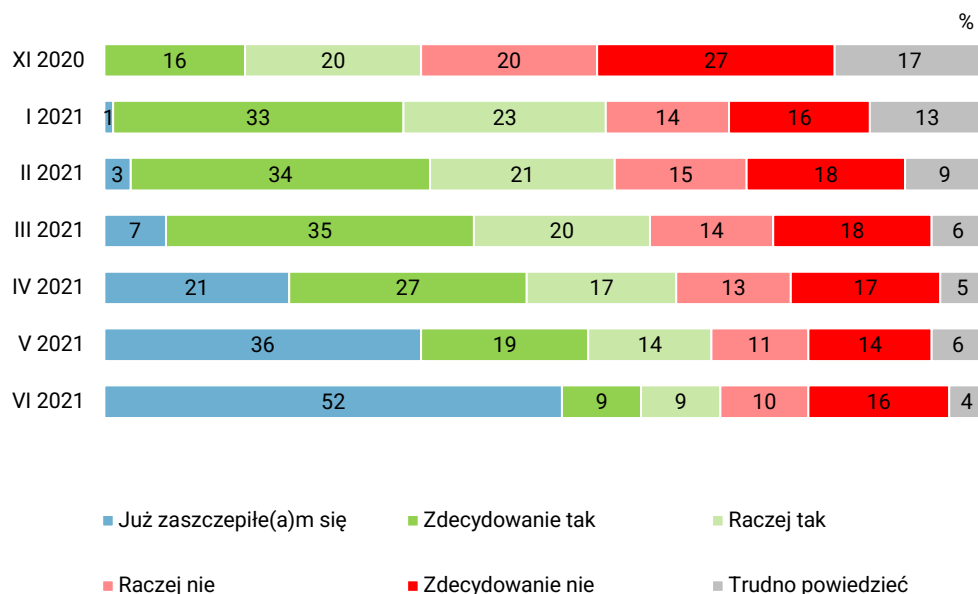
Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 7 do 17 czerwca 2021 roku na próbie liczącej 1218 osób (w tym: 60,8% metodą CAPI, 26,7% – CATI i 12,6% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

RYS. 1. Czy chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?*

* W listopadzie, gdy szczepionka przeciw COVID-19 nie była jeszcze dostępna, treść pytania była następująca: Gdyby była dostępna szczepionka przeciw COVID-19, to czy zaszczepił(a)by się Pan(i) przeciw tej chorobie?

Lepsze nastawienie do szczepień deklarują mieszkańcy największych miast (jedynie 11% nie chce się szczepić), absolwenci wyższych uczelni (22% nie chce się szczepić) oraz badani z gospodarstw domowych o dochodach *per capita* wynoszących co najmniej 3000 zł (17% nie chce się szczepić). Bardziej przychylny stosunek do szczepień mają starsi respondenci. Wśród osób w wieku 60 lat lub więcej 15%–16% (w zależności od kategorii) nie zamierza się szczepić, a wśród najmłodszych, w wieku 18–29 lat – 39%. W grupach społeczno-zawodowych najrzadziej niechęć do szczepień wyrażają emeryci (16% nie chce się szczepić), renciści (16%), kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (16%) oraz średni personel i technicy (17%).

TABELA 1

Wiek	Czy chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?			
	Tak	Nie	Już zaszczepiłem(a)m się	Trudno powiedzieć
	w procentach			
70 lat i więcej	11	15	73	2
60–69	16	16	66	2
50–59	21	20	55	4
40–49	18	29	49	4
30–39	20	36	35	8
18–29 lat	21	39	37	3

Nastawienie do szczepień w bardzo wyraźny sposób zależy od obaw związanych z zarażeniem się koronawirusem. Osoby bardziej obawiające się zarażenia mają bardziej przychylne nastawienie do szczepień.

TABELA 2

Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?*	Czy chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?			
	Tak	Nie	Już zaszczepiłem(a) się	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Tak, bardzo się boję	20	10	69	1
Tak, trochę się boję	20	18	59	3
Nie, raczej się nie boję	19	30	47	5
Nie, w ogóle się nie boję	13	45	39	4

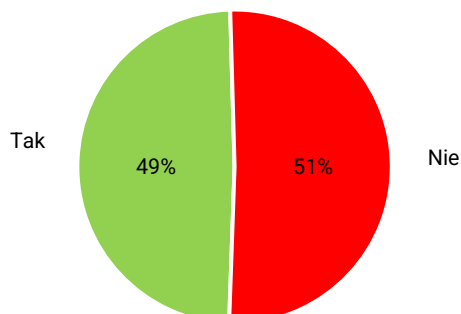
* Pominęto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Mniej więcej co drugi badany deklarujący chęć zaszczepienia się nie zapisał się jeszcze na konkretny termin. Najczęściej wymienianym w spontanicznych wypowiedziach powodem niezapisania się na konkretny termin był brak czasu, zapomnienie, „lenistwo” (21%). Niewiele rzadziej w tym kontekście wymieniano przebycie już zakażenia koronawirusem. Niektórzy argumentowali, że jeszcze muszą zaczekać po zachorowaniu, dojsć do siebie, inni – że są jeszcze odporni, mają przeciwciała i mogą zaczekać ze szczepieniem (w sumie 18%). Pewna część badanych odkłada na razie szczepienie z innych powodów niż przebycie COVID-19. Niektórzy respondenci zamierzają czekać do jesieni, chcą jeszcze zobaczyć, jak będzie rozwijała się sytuacja epidemiologiczna, uważają, że mają czas na ostateczną decyzję (w sumie 17%). Zbliżona grupa ankietowanych nie zapisała się na razie na szczepienie, pomimo deklarowanej chęci skorzystania z tej formy uodpornienia, z powodu obaw przed potencjalnymi powikłaniami, niepożądanymi odczynami poszczepiennymi, związanymi ze szczepionką. Na razie obserwują skutki szczepienia u innych (16%). Co dziesiąty ankietowany deklarujący chęć zaszczepienia się, który jeszcze nie zapisał się na konkretny termin, uzasadnia swoją decyzję złym stanem zdrowia, chorobami stanowiącymi przeciwwskazanie do szczepień (10%). Taka sama liczebnie grupa nie zapisała się jeszcze na konkretny termin z powodu różnych problemów z tym związanych. Niektórzy mówili o trudnościach w posługiwaniu się komputerem, SMS-ami, o tym, że „nie potrafią się za to zabrać”. Część badanych straciła termin z powodu niemożności przyścia na szczepienie w wyznaczonym czasie i braku możliwości ustalenia nowego terminu, jeszcze inni o trudnościach w umówieniu się na szczepienie, np. w szpitalu, ze względu na wskazania zdrowotne bądź ogólnie – o braku możliwości zapisania się (w sumie 10%). Nieliczne osoby nie zarejestrowały się jeszcze na szczepienie z powodu ciąży, karmienia piersią (4%) lub braku możliwości zaszczepienia się w pobliżu miejsca zamieszkania (3%).

CBOS

RYS. 2. Czy zapisał(a) się Pan(i) już na konkretny termin szczepienia?

ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE CHCĄ SIĘ ZASZCZEPIĆ (N=216)

CBOS

RYS. 3. Wiele osób z różnych powodów nie zapisało się jeszcze na konkretny termin szczepienia. A z jakiego powodu Pan(i) nie zapisał(a) się jeszcze na konkretny termin szczepienia?

ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE CHCĄ SIĘ ZASZCZEPIĆ, ALE NIE ZAPISAŁY SIĘ JESZCZE NA KONKRETNY TERMIN (N=105)

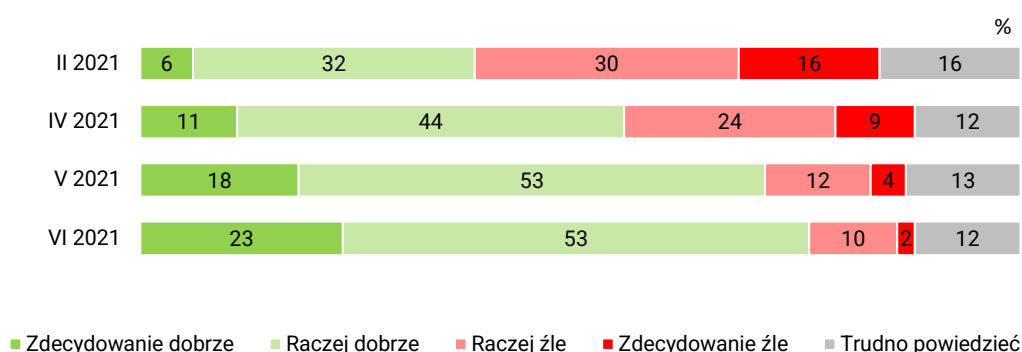
Procenty nie sumują się do 100%, gdyż badani mogli wskazać kilka opcji

OCENA ORGANIZACJI SZCZEPIEŃ

Zdecydowana większość badanych dobrze ocenia organizację szczepień (76%), a relatywnie niewielu jest niezadowolonych (12%) bądź nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat (12%). Po zarejestrowanej w kwietniu oraz w maju wyraźnej poprawie ocen organizacji szczepień, w czerwcu zadowolenie z organizacji szczepień poprawiło się w relatywnie niewielkim stopniu (o 5 punktów procentowych przybyło zadowolonych i 4 punkty ubyło niezadowolonych).

CBOS

RYS. 4. Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) organizację szczepień przeciw Covid-19?

Częściej zadowolenie z organizacji szczepień deklarują starsi badani. Wśród najstarszych, w wieku 65 lat lub więcej, zadowolonych jest 82% badanych, a wśród najmłodszych – dwie trzecie (67%). Ocena organizacji szczepień jest silnie związana z nastawieniem do samych szczepień. Najlepiej postrzegają ją osoby, które już się zaszczepiły (88% ocenia ją dobrze), a najgorzej – te, które zdecydowanie nie chcą się szczepić (48% ocenia ją dobrze).

TABELA 3

Czy chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?*	Jak, ogólnie rzecz biorąc, Pan(i) ocenia organizację szczepień przeciw COVID-19?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Już zaszczepiłem(a) się (przynajmniej jedną dawką)	88	8	4
Zdecydowanie tak	84	8	8
Raczej tak	79	5	16
Raczej nie	58	24	18
Zdecydowanie nie	48	26	27

* Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Postrzeganie organizacji szczepień w bardzo dużym stopniu zależy również od poglądów politycznych i preferencji partyjnych. Częściej niż pozostali zadowolenie artykułują badani o prawicowych poglądach politycznych, a w potencjalnych elektoratach partyjnych – zwolennicy Prawa i Sprawiedliwości (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem). Z kolei krytycznie na temat organizacji szczepień częściej niż pozostali wypowiadają się respondenci o lewicowych poglądach politycznych, a w elektoratach niezadowolenie najczęściej wyrażają wyborcy Koalicji Obywatelskiej (24%).

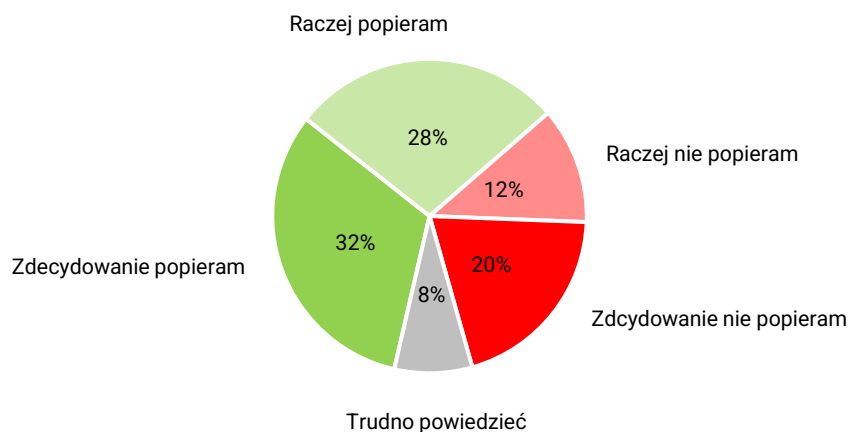
TABELA 4

Na kandydata której partii / ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Jak, ogólnie rzecz biorąc, Pan(i) ocenia organizację szczepień przeciw COVID-19?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	90	4	6
Lewica	74	15	11
Polska 2050 Szymona Hołowni	71	15	14
Koalicja Obywatelska	69	24	7
Konfederacja Wolność i Niepodległość	61	20	18

UNIJNE CERTYFIKATY COVID

W dniu 1 lipca w Unii Europejskiej wprowadzone zostaną Unijne Certyfikaty COVID umożliwiające swobodne podróżowanie po UE. Do tego czasu kraje UE mogą, ale nie muszą uznawać tego dokumentu. Unijne Certyfikaty COVID będą dowodem, że dana osoba została zaszczepiona przeciw COVID-19, uzyskała negatywny wynik testu na obecność koronawirusa lub wyzdrowiała po COVID-19. Większość badanych (60%) popiera wprowadzenie tego rozwiązania, a co trzeci (32%) jest mu przeciwny.

RYS. 5. W dniu 1 lipca zostaną wprowadzone tzw. paszporty covidowe, czyli Unijne Certyfikaty COVID, które ułatwią bezpieczne i swobodne poruszanie się po Unii Europejskiej. Będą one dowodem, że dana osoba została zaszczepiona przeciw COVID-19, uzyskała negatywny wynik testu na obecność koronawirusa lub wyzdrowiała po COVID-19. Czy popiera Pan(i) wprowadzenie tego rozwiązania?

Wprowadzenie Unijnych Certyfikatów COVID częściej popierają starsi badani, w wieku 55 lat lub więcej (71%–73% w zależności od kategorii), mieszkańcy największych miast (72%) oraz respondenci z gospodarstw domowych o dochodach wynoszących co najmniej 3000 zł *per capita* (75%).

Najbardziej jednak nastawienie do tego rozwiązania zależy od stosunku do samych szczepień. Badani, którzy już zaszczepili się przynajmniej jedną dawką, jak również ci, którzy chcą się zaszczepić, w zdecydowanej większości popierają je. Natomiast ci, którzy nie zamierzają się szczepić, w większości są przeciwni temu rozwiązaniu.

TABELA 5

Czy chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?*	W dniu 1 lipca zostaną wprowadzone tzw. paszporty covidowe, czyli Unijne Certyfikaty COVID, które ułatwią bezpieczne i swobodne poruszanie się po Unii Europejskiej. Będą one dowodem, że dana osoba została zaszczepiona przeciw COVID-19, uzyskała negatywny wynik testu na obecność koronawirusa lub wyzdrowiała po COVID-19. Czy popiera Pan(i) wprowadzenie tego rozwiązania?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Już zaszczepiłem(a) się (przynajmniej jedną dawką)	80	12	7
Zdecydowanie tak	73	21	6
Raczej tak	71	25	4
Raczej nie	22	66	13
Zdecydowanie nie	12	80	8

* Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

W istotny sposób opinie w tej sprawie różnicują preferencje partyjne. Częściej niż pozostali zadowolenie z wprowadzenia Unijnych Certyfikatów COVID deklarują zwolennicy Koalicji Obywatelskiej, a niezadowolenie – popierający Konfederację Wolność i Niepodległość.

TABELA 6

Na kandydata której partii / ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	W dniu 1 lipca zostaną wprowadzone tzw. paszporty covidowe, czyli Unijne Certyfikaty COVID, które ułatwią bezpieczne i swobodne poruszanie się po Unii Europejskiej. Będą one dowodem, że dana osoba została zaszczepiona przeciw COVID-19, uzyskała negatywny wynik testu na obecność koronawirusa lub wyzdrowiała po COVID-19. Czy popiera Pan(i) wprowadzenie tego rozwiązania?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Koalicja Obywatelska	82	17	1
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	73	19	8
Lewica	72	22	7
Polska 2050 Szymona Hołowni	71	26	3
Konfederacja Wolność i Niepodległość	20	78	2

Podobnie jak maju przychylne nastawienie do szczepień deklaruje siedmiu na dziesięciu dorosłych Polaków, a niechętny stosunek – co czwarty. Połowa ankietowanych, którzy wyrażają chęć zaszczepienia się, nie zapisała się jeszcze na konkretny termin, najczęściej z powodu braku czasu, przebycia COVID-19, obaw przed potencjalnymi skutkami ubocznymi lub zamiaru zaszczepienia się w późniejszym terminie.

Polacy w zdecydowanej większości dobrze oceniają organizację szczepień, a relatywnie niewielu jest niezadowolonych. Po zarejestrowanym w kwietniu oraz w maju bardzo wyraźnym wzroście zadowolenia z organizacji szczepień, w czerwcu postrzeganie organizacji szczepień poprawiło się w relatywnie niewielkim stopniu.

Większość badanych popiera wprowadzenie Unijnych Certyfikatów COVID, a nastawienie do tego rozwiązania w znacznej mierze zależy od stosunku do samych szczepień. Osoby, które już zaszczepiły się, oraz te, które dopiero zamierzają się zaszczepić, odbierają to rozwiązanie jako ułatwienie i w zdecydowanej większości je popierają, natomiast respondenci, którzy nie chcą się szczepić, w większości są mu przeciwni.

Opracowała

Małgorzata Omyła-Rudzka